

Projektbeskrivning

Tillväxt genom design i små trämanufakturföretag

Industriell design har av Sveriges regering identifierats som ett viktigt område för svenskt näringsliv och universitetsforskning att fokusera på och utvecklas inom. Forskarstation Östra Norrbotten har tillsammans med politiker och näringslivet identifierat träbranschen som en viktig resurs att satsa på för regionens utveckling.

Inom trävarubranschen ökar idag konkurrensen med rasande fart. För att lyckas på marknaden krävs långtgående förädling av råvaran och hög grad av produktutveckling och design.

För små företag är situationen extra kritisk. Produktutvecklingsmetoder som finns idag är anpassade till stora företag och att anställa en designer kan vara för kostsamt för det lilla företaget med begränsade resurser. Idag finns nästan ingen tillgänglig forskning om produktutveckling och design i små företag och begränsar man problemet till träindustrin är den nästintill oexisterande.

Detta projekt avser att undersöka ett flertal aspekter på design och produktutveckling i träbranschen. Avdelningen Industriell Design vid Luleå Tekniska Universitet besitter en unik kompetens inom designområdet och genom samarbete med Institutionen för Träteknik i Skellefteå finns tillgång till gedigen kunskap om träbranschen.

Målsättning

Målsättningen är att fastställa hur små trämanufakturföretag ska kunna utnyttja design och produktutveckling för att utvecklas och växa. I ett första steg ligger fokuset på att utreda hur situationen ser ut för företagen idag, vilket designbehov som finns. Vilka angreppssätt som används och hur de fungerar. Men även att undersöka vad som ger ett framgångsrikt koncept, finns det t ex geografiska eller kulturella aspekter på det hela?

Målsättningen är också att genom fallstudier och samarbete med företag i regionen öka producenternas medvetenhet om vikten av att använda design som konkurrensmedel och därmed bidra till regionens utveckling.

Arbetets upplägg

Arbetet kommer att bedrivas som ett antal delprojekt i samarbete mellan avdelningen för Industriell Design och deltagande företag baserade i regionen (Östra Norrbotten) eller dess närhet. De olika projekten är valda med syfte att belysa olika aspekter på problemet, och kommer att inkludera kartläggning, undersökningar och fallstudier av företag och designinriktade projektsatsningar.

För att garantera att forskningsresultaten kommer till praktisk nytta för näringslivet kommer doktoranden att jobba för ett nära samarbete och stark återkoppling till företagen bl.a. genom seminarier i ämnet. Under projektet kommer projektrapporter och vetenskapliga artiklar att skrivas. Till sin hjälp har doktoranden erfaren handledning från Luleå tekniska universitet samt kontaktpersoner på involverade företag.

Planerade delprojekt

Kartläggning av designbehovet hos träföretag i Östra Norrbotten.

I samarbete med Trätekniskt Centrum (TTC) i Kalix kommer en kartläggning av designbehovet hos företagen i regionen göras. Kartläggningen ingår som första del i EU-projektet Interreg Northwood startat av TTC i januari 2003.

Projektet syftar till att undersöka vilka behov av design och produktutveckling som finns hos företagen, men även för att skapa en större bild av hur företagen fungerar och arbetar.

I kartläggningen kommer ingå intervjuer med ca 20 företag. Eventuellt kommer kompletterande information att inhämtas m h a enkäter till fler företag.

(Kommer troligtvis även vara intressant med en fortsatt studie av Northwoodprojektet.)

Kulturella aspekter på design- en studie av betydelsen av design för en dörrfabrikant.

Projektet syftar till att undersöka hur kulturella aspekter har inverkan på designen av en produkt, i detta fall dörrar. Frågor som är intressanta här är t ex: Varför säljer en viss design? Finns det någon geografisk skillnad på vilken design som säljer och varför? Hur skall designen se ut för att sälja? Projektet kommer att genomföras som en studie av ett företag baserat i Norrbotten som tillverkar dörrar. Statistiska undersökningar av säljdata kommer att genomföras och tolkas och eventuellt kommer enkätundersökningar göras. Eventuellt kommer fler regioner i Europa inkluderas i undersökningen, t ex Tyskland, Irland.

Utvärdering av metoder för att utnyttja design

Projektet kommer att studera olika försök som gjorts för att använda design i utvecklingen av träföretag. Syftet är att se hur detta gjorts och utvärdera hur det fungerat. Intressanta studieobjekt skulle exempelvis kunna vara lyckade företag eller sammanslutningar i övriga regioner i Sverige och organisationer som SSC snickericentral och Möbelskaparna. Projektet har i nuläget smygstartat med en studie av ett företag kallat Torne Design som nyligen startades av arkitekten Jim Forsberg. Företaget satsar på att skapa ett nytt varumärke för produkter från Tornedalen, med satsningar på japanska designers och idéer om att skapa stora samarbetsprojekt mellan företag i regionen och framförallt att väcka intresset av form och design hos företagare och invånare i regionen. Syftet med att studera och i viss mån delta i etableringen är att undersöka och

utvärdera ett annorlunda angreppssätt att utnyttja design och skapa tillväxt. Företaget kommer att följas kontinuerligt under arbets gång, m h a medverkande vid viktiga händelser, intervjuer samt uppföljning av arbetet.

Kryddat med design- Kokbok i designanvändning för små trämanufaktur företag

- Resultat från tidigare projekt kommer sammanfattas och utvärderas för att kunna dra slutsatser om hur små trämanufaktur företag kan nyttja design på bästa sätt i utvecklingssyfte. Projektet mål är att ta fram en handledning som pekar på olika vägar att gå.

Teknikspridning

Stor vikt kommer att läggas på att spridningen av forskningsresultaten blir så bra som möjligt. Spridningen kommer ske både till deltagande företag och övrig träindustri.

Deltagande företag:

Rapporter som ger konkret återkoppling på undersökningar och uppställda problem och vetenskapliga artiklar. Kunskapsspridning kommer även ske genom nära samarbete och deltagande i projekt, samt seminarier om design och produktutveckling som planeras hållas för företag i regionen som en del av projektet.

Industri i övrigt:

Vetenskapliga artiklar och, presentationer vid konferenser. Eventuellt någon mer populärvetenskaplig artikel till branschtidningar etc.

Vetenskaplig höjd

De vetenskapliga artiklarna skall ha ett innehåll som är generellt användbart och uppfyller internationellt uppställda krav på vetenskaplighet. Genom att undersöka grundläggande förutsättningar och från fallstudier dra generella slutsatser kommer projektet kunna bidra till utveckla vetenskapen inom ett relativt nytt ämne inom forskningen.

Handledare

Dennis Pettersson, avdelningen för Industriell Design
Jan Lundberg, avdelningen för Industriell Design
Anders Grönlund, institutionen för träteknik, Skellefteå

Doktorand

Kajsa Ekberg, avdelningen för Industriell Design

